

Vlaams
Parlement

stuk **1426** (2011-2012) – Nr. 2
ingediend op 8 juni 2012 (2011-2012)

Nota van de Vlaamse Regering

Mensenrechten en het Vlaams internationaal beleid

Gedachtewisseling

Verslag

namens de Commissie voor Buitenlands Beleid,
Europese Aangelegenheden en Internationale Samenwerking
uitgebracht door de heer Karim Van Overmeire

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Frank Creyelman.

Vaste leden:

de heren Ludwig Caluwé, Paul Delva, mevrouw Sabine Poleyn, de heer Johan Verstreken;
de heer Frank Creyelman, mevrouw Marijke Dillen, de heer Christian Verougstraete;
de dames Ann Brusseel, Fientje Moerman;
mevrouw Mia De Vits, de heer Jan Roegiers;
de heren Marc Hendrickx, Karim Van Overmeire;
de heer Peter Reekmans;
de heer Luckas Van Der Taelen.

Plaatsvervangers:

de heer Lode Ceyskens, mevrouw Cindy Franssen, de heren Ward Kennes, Veli Yüksel;
de heren Johan Deckmyn, Stefaan Sintobin;
de heren Jean-Jacques De Gucht, Bart Tommelein;
de heer Philippe De Coene, mevrouw Fatma Pehlivan;
de dames Danielle Godderis-T'Jonck, Liesbeth Homans;
de heer Jurgen Verstrepen;
de heer Bart Caron.

Toegevoegde leden:

de heer Christian Van Eyken.

Stukken in het dossier:

1426 (2011-2012) – Nr. 1: Nota van de Vlaamse Regering

INHOUD

I.	Toelichting door de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid.....	4
II.	Bespreking	6
1.	Vragen en opmerkingen van de leden.....	6
1.1.	Tussenkoms t van de heer Karim Van Overmeire.....	6
1.2.	Tussenkoms t van mevrouw Ann Brus seel	8
1.3.	Tussenkoms t van de heer Ludwig Caluwé	8
1.4.	Tussenkoms t van de heer Marc Hendrickx	8
2.	Antwoorden van de minister-president.	9
	Gebuurkte afkortingen	11
	Bijlage: Stand van zaken voor het intra-Belgisch samenwerkingsakkoord tot uitvoering van het optioneel protocol bij het verdrag tegen foltering	13

In de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden en Internationale Samenwerking werd op datum van dinsdag 8 mei 2012 de van de Vlaamse Regering uitgaande nota ‘Mensenrechten en het Vlaams internationaal beleid’ toegelicht door minister-president Kris Peeters, die binnen de Vlaamse Regering bevoegd is voor het buitenlands beleid. De toelichting werd gevolgd door een bespreking.

I. TOELICHTING DOOR DE HEER KRIS PEETERS, MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, BUITENLANDS BELEID, LANDBOUW EN PLATTELANDSBELEID

Minister-president *Kris Peeters* brengt bij de aanvang van zijn uiteenzetting in herinnering dat hij het voorliggende document op 9 december 2011 – dus aan de vooravond van de Internationale Mensenrechtendag die traditioneel plaatsvindt op 10 december – heeft voorgesteld aan de Vlaamse Regering. Het betreft hier het eerste overzichts- en beleidsdocument aangaande de plaats van de mensenrechten in het Vlaams (buitenlands) beleid. Ditzelfde document werd daarna ook neergelegd bij het Vlaams Parlement.

Het is daarbij de bedoeling om met dit beleidsdocument enerzijds een aantal bestaande activiteiten op het vlak van de mensenrechten duidelijker in beeld te brengen en anderzijds ook richting te geven aan het toekomstige beleid, door een aantal principes voorop te stellen. Het voorliggende document kadert dan ook volledig in die verdere inhoudelijke onderbouwing van het Vlaamse internationale optreden, waarbinnen mensenrechten een prominente plaats verdienen.

De minister-president stelt verder vast dat mensenrechtengerelateerde onderwerpen ook al vaak aan bod zijn gekomen in deze commissie en dit parlement. Dit gebeurde zowel naar aanleiding van de instemming met prioritaire mensenrechtenverdragen als in de context van de internationale actualiteit (dit laatste dan meestal via vragen om uitleg of interpellaties).

In het voorliggende document wordt uitgegaan van een dubbele premisse. Om bij te dragen tot een groeiende en betere wereldwijde naleving van de rechten van de mens zal Vlaanderen enerzijds voor eigen deur vegen, door hier de naleving te garanderen van deze rechten binnen de Vlaamse bevoegdheidsdomeinen, terwijl het anderzijds die mensenrechten ook zal uitdragen in zijn internationale relaties. Dat doet overigens meteen ook recht aan het feit dat mensenrechten van nature niet iets zijn dat vanuit de internationale gemeenschap wordt opgedrongen, maar veeleer een concept dat vanuit verschillende constitutionele tradities is gegroeid. Dienaangaande houdt de minister-president overigens goede herinneringen over aan een toespraak die hij nog maar vrij recent mocht houden naar aanleiding van de herdenking van het Verdrag van Gent (waarmee de Verenigde Staten en Groot-Brittannië formeel de Brits-Amerikaanse oorlog van 1812 beëindigden), waarin ook gerefereerd werd aan de vroege ontstaansgeschiedenis van onze moderne mensenrechten.

Het beleidsdocument begint, logischerwijze, met een overzicht van het bestaande internationale instrumentarium. Het document moet immers een praktisch hanteerbaar instrument zijn voor de mensen die het Vlaamse buitenlandbeleid dagdagelijks in de praktijk mee vorm geven.

Aansluitend bij de eerste premisse dat Vlaanderen voor de eigen deur moet vegen, wil de minister-president eerst en vooral een zevental mogelijke stappen voorwaarts aangeven. Zo is er vooreerst de reeds eerder in deze commissie vermelde snellere voorlegging van mensenrechtenverdragen. In dat verband wijst minister-president Peeters heel specifiek op het instemmingsdecreet bij het Optioneel Protocol bij het Verdrag tegen foltering dat nog maar recent bij het Vlaams Parlement werd ingediend (*Parl. St.* VI. Parl. 2011-2012, nr. 1574/1). Ten tweede is er het onderzoeken van mogelijke verdere engagementen in het

kader van bestaande verdragen. Ten derde kan er steun gegeven worden aan nieuwe mensenrechtenstandaarden, zoals bijvoorbeeld het Aanvullend Protocol bij het Kinderrechtenverdrag dat enkele maanden geleden werd ondertekend. Nog in dat verband kan ook worden gedacht aan de initiatieven van de Raad van Europa op het vlak van de rechten van holebi's, of – sinds kort – ook de rechten van ouderen. Ten vierde is er de ondersteuning van mensenrechteneducatie. Dit zowel via de eindtermen als via de uitbouw van de Kazerne Dossin als memoriaal, museum en documentatiecentrum over Holocaust en Mensenrechten. Ten vijfde wordt er gemikt op een kwalitatieve rapportering aan internationale toezichtorganen. Omtrent dat laatste kan de minister-president nog meedelen dat de Vlaamse overheid momenteel haar bijdrage voorbereidt voor de Belgische rapporten over het Verdrag tegen foltering, het Verdrag tegen rassendiscriminatie en het Verdrag tegen discriminatie van vrouwen. Als zesde punt geldt het constructief meewerken aan de totstandkoming van een nationale mensenrechteninstelling die volledig conform is aan de principes van Parijs. Dit werd overigens ook door België reeds toegezegd naar aanleiding van de Universele Periodieke Evaluatie door de Mensenrechtenraad vorig jaar. Ten zevende en ten laatste zullen ook de nodige randvoorwaarden geschapen worden om de conformiteit met de mensenrechten op te nemen in het Vlaamse regelgevingsproces.

Ook de tweede premisse, het concreet in rekening brengen van de mensenrechten in het Vlaamse buitenlandbeleid, is insgelijks van het grootste belang. Het vanzelfsprekende gegeven van de universaliteit van de mensenrechten nog daargelaten, is het zo dat de verschillende rechten onderling samenhangend en wederzijds versterkend zijn, wat ons ertoe noopt te erkennen dat Vlaanderen op dat punt keuzes moet maken en een bepaalde focus moet hanteren. Daarom werd ervoor geopteerd scherp te stellen op twee horizontale thema's, met name het recht op leven en fysieke integriteit en het recht op gelijke behandeling, evenals op twee thema's die ook centraal staan in het Vlaamse regeerakkoord en gelinkt zijn met de Vlaamse bevoegdheden, meer bepaald de rechten van het kind en het recht op behoorlijke arbeidsomstandigheden.

De minister-president preciseert dat aan deze vier thema's ook telkens een aantal acties zijn gekoppeld. Hij vermeldt dienaangaande de heroriëntatie van het Vlaamse trustfonds bij de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) op projecten rond sociale grondrechten in groei- en ontwikkelingslanden, de meerjarenovereenkomst tussen Vlaanderen en UNICEF, de vertaling van een en ander naar de transversale thema's in het (nieuwe) kaderdecreet Ontwikkelingssamenwerking en, last but not least, de in het op stapel staande Wapenhandeldecreet gehanteerde criteria.

Naast de elementen die betrekking hebben op het multilaterale kader, hoeft het verder geen betoog dat het steeds een moeilijke vraag is om te bepalen hoe het respect voor de mensenrechten vorm moet krijgen in de bilaterale internationale samenwerking van Vlaanderen. Door de bestaande economische achterstand zijn zeker in een aantal ontwikkelingslanden, bepaalde rechten – waarbij dan vooral aan economische en sociale rechten moet worden gedacht – niet volledig gegarandeerd. Rekening houdend met dat uitgangspunt is dus niet zozeer een vlekkeloos mensenrechtenparcours, als wel een progressieve houding van de buitenlandse partner om de mensenrechtensituatie stelselmatig te verbeteren, een doorslaggevende factor om al dan niet tot samenwerking te komen. Voor minister-president Peeters is het daarnaast ook duidelijk dat een terugval op het vlak van de mensenrechten niet kan betekenen dat Vlaanderen de lokale bevolking – die onder de ontstane situatie lijdt – in de steek zou laten. Hij preciseert dat, mocht zo iets zich voordoen in een van onze partnerlanden, de Vlaamse financiële middelen zullen worden geheroriënteerd naar andere, niet-gouvernementele, actoren. Hij verwijst ter zake naar de discussies die in deze commissie reeds hebben plaatsgevonden over, onder andere, de toestand in Malawi.

Als kleine actor, ingebed in een multi-level context, moet Vlaanderen niet alleen rekening houden met het Europese en multilaterale kader, maar kan het hier, omgekeerd, zeer zeker

ook gebruik van maken. Overeenkomstig de strategische doelstellingen uit zijn beleidsnota Buitenlands Beleid, Internationaal Ondernemen en Ontwikkelingssamenwerking (*Parl. St. VI. Parl. 2009-10, nr. 195/1*), wil de minister-president het Vlaamse beleid afstemmen op de Europese mensenrechtenstrategie, en gebruikmaken van de richtsnoeren en instrumenten van de EU. Zijn diensten waken er dan ook over dat de Vlaamse aandachtspunten doorstromen in de standpunten die door België worden ingenomen in het kader van de Europese fora en de Mensenrechtenraad.

Het (momenteel voor herziening voorliggende) kaderdecreet Ontwikkelingssamenwerking voorziet een beleidsdialoog met de overheden en de civiele maatschappij van de Vlaamse partnerlanden op het vlak van mensenrechten, democratische ontwikkeling en vrede. Totnogtoe is er mogelijk onvoldoende aandacht geweest voor dit aspect van het kaderdecreet. Maar het is de stellige ambitie van de minister-president om dit vanaf 2013 vorm te geven in periodieke mensenrechtenseminaries met vertegenwoordigers van de overheid en de civiele maatschappij uit Vlaanderen, Malawi, Mozambique en Zuid-Afrika. De voorbereidingen daarvoor lopen momenteel al volop. Het Vlaams Parlement in het algemeen, en deze commissie in het bijzonder, zullen daar te gelegener tijd meer informatie over ontvangen. De minister-president geeft daarbij nog mee dat deze conferentie hoogstwaarschijnlijk zal doorgaan in Zuid-Afrika.

Een volgend punt dat de minister-president wenst te benadrukken is dat het voeren van een internationaal mensenrechtenbeleid en het actief ondersteunen van het internationaal ondernemen zeker geen onverzoenbare doelstellingen zijn. Ook op dat vlak zijn er een aantal beleidsinstrumenten voorhanden. Hij verwijst dienaangaande naar de opname van het principe van duurzaam en ethisch internationaal ondernemen (DEIO) in alle relevante subsidiereglementen, het door Vlaanderen ondersteunde trainingscentrum rond ‘corporate social responsibility’ in de diamantindustrie en de Vlaamse steun aan de opname van sociale clausules in bilaterale en Europese investeringsakkoorden.

Afsluitend herhaalt minister-president Kris Peeters ook nogmaals dat ethische bekommernissen eveneens doorwegen in het op stapel staande Vlaamse Wapenhandeldecreet (*Parl. St. VI. Parl. 2011-12, nr. 1371/1*), waarvan hij hoopt dat het in de loop van de komende weken zal worden goedgekeurd in deze commissie.

II. BESPREKING

1. Vragen en opmerkingen van de leden

1.1. *Tussenkost van de heer Karim Van Overmeire*

De heer *Karim Van Overmeire* beaamt dat de voorliggende tekst een bijzonder nuttig en overzichtelijk instrument vormt met betrekking tot een belangrijke problematiek. Het is dan ook een goede zaak dat deze commissie er – ondanks de, qua aanwezigheid, wat tegenvallende belangstelling – kennis kan van nemen en dat de minister-president er toelichting bij heeft willen verstrekken. In globa spreekt het voor zich dat de inhoud van het document op grote bijval kan rekenen. Daarom wil het lid zijn tussenkost beperken tot enkele eerder punctuele opmerkingen.

Op pagina 6 van het document leest hij dat de Vlaamse overheid bezorgd is over het feit dat de eerbiediging van de rechten van de mens aan evidentie verliest. Dit is een terechte bezorgdheid, maar ze kan niet los gezien worden van de onontkoombare vaststelling dat in de wereld, zoals die op heden lijkt te evolueren en waar we naar toe gaan, het soortelijk gewicht van het Westen vermindert ten voordele van andere landen, continenten en culturen. Doordat deze vaak een heel andere historische achtergrond en geschiedenis hebben, hoeft het niet te verbazen dat ze ook een enigszins andere visie op mensenrechten hebben. Hoe universeel de mensenrechten, zoals we die op heden kennen, ook mogen zijn, tegelijk

zijn ze toch ook nog altijd het product van een heel specifieke ontwikkeling in het Westen, waar de traumatiserende ervaringen van de Tweede Wereldoorlog voor een doorbraak gezorgd hebben. Van landen en culturen die die geschiedenis in het geheel niet delen, hoeft het niet te verbazen dat ze de geldende interpretatie – dat wil zeggen onze interpretatie – van die mensenrechten niet delen. Op die manier is het onder druk komen van de mensenrechten zoals wij die nu kennen een quasi onvermijdelijkheid. In het licht daarvan is blijvende aandacht en alertheid onzerzijds dus inderdaad zeer zeker aangewezen.

Op pagina 9 van het document wordt heel terecht gewezen op het aparte karakter van wat men aanduidt als de ‘bijzondere’ mensenrechtenverdragen. Daar waar de klassieke mensenrechtenverdragen min of meer voor zich spreken, situeren die bijzondere mensenrechtenverdragen zich binnen een heel andere filosofie. Het gaat immers niet enkel meer over rechten van individuen, maar ook over rechten van groepen. Tevens kennen die bijzondere mensenrechtenverdragen niet alleen een aantal rechten toe, maar leggen ze telkens ook de wijze vast waarop staten het doel van dergelijke verdragen dienen te realiseren. Daarmee komt men quasi onvermijdelijk in een verhaal van positieve discriminatie (‘affirmative action’) terecht. Hetgeen een gegeven vormt dat men met de grootst mogelijke omzichtigheid dient te benaderen, aangezien ook positieve discriminatie in se een vorm van discriminatie is. Het gericht bevoordelen van bepaalde mensen louter op grond van hun behoren tot een bepaalde groep, betekent omgekeerd immers dat niet tot die groep behorende mensen enigszins achtergesteld worden. Omzichtigheid is in deze dus geboden.

Verder spreekt het lid zijn tevredenheid uit over de op pagina 15 voorkomende vermelding aangaande de Kaderconventie van de Raad van Europa inzake de bescherming van nationale minderheden. Zijns inziens wordt hier heel duidelijk de juiste toon aangeslagen ten overstaan van de Raad van Europa. De Vlaamse Regering is het aan zichzelf en aan dit parlement verplicht om geen duimbreed van dit manifeste en overduidelijke standpunt af te wijken. Men moet zich dienaangaande overigens geen illusies maken. Aan Franstalige kant zal men blijven proberen hiervan gebruik te maken om een aantal in het verleden gemaakte intern-Belgische afspraken weer op de helling te zetten. Dit item heeft in het verleden al meermaals het voorwerp van bespreking uitgemaakt in deze commissie en zal dat in de toekomst ongetwijfeld nog wel vaker zijn.

Met betrekking tot het op pagina 23 vermelde ‘Optioneel Protocol bij het Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing’ wordt gewezen op de noodzaak van een intern-Belgisch samenwerkingsakkoord ter uitvoering van een en ander. Blijkbaar zijn de onderhandelingen hierover echter nog niet afgerond, hetgeen zou impliceren dat de zaak ook nog niet rijp is voor voorlegging aan de betrokken parlementen en dus voor ratificatie. Dienaangaande had het lid dan ook graag wat nadere uitleg en een stand van zaken gekregen van de minister-president.

Een laatste bemerking van de heer Karim Van Overmeire slaat op pagina 33 van de nota, meer bepaald waar het gaat over de problematiek van de Roma, Sinti en aanverwante bevolkingsgroepen. Er wordt daar terecht verwezen naar de situatie in de landen van herkomst. Binnen de Europese Unie kan het immers niet de bedoeling zijn dat er in sommige van die lidstaten een klimaat wordt gecreëerd waardoor men het vertrek van die bevolkingsgroepen weliswaar niet actief aanmoedigt, maar er wel de grondslag voor legt. Het lijkt er alleszins sterk op dat bepaalde overheden die groepen maar al te graag afschuiven richting West-Europa, waardoor de West-Europese overheden geconfronteerd worden met grote problemen waar ze absoluut niet zijn voor toegerust. Het moge duidelijk zijn dat de primaire verantwoordelijkheid voor die bevolkingsgroepen bij de overheden van de landen van herkomst ligt. Dat zijn ook de landen waar de bevolkingsgroepen in kwestie vaak al heel lang wonen en waar ze in de gelegenheid gesteld moeten worden om er een menswaardig bestaan uit te bouwen. Derhalve is het van groot belang dat die discriminaties worden aangekaart wanneer er in het kader van het Vlaams buitenlands beleid contacten zijn met die landen, die toch volwaardige EU-lidstaten zijn met alle verplichtingen van dien ten

aanzien van hun staatsburgers. Desgevallend kan er dan vanuit Vlaanderen zelfs mee geïnvesteerd worden in herintegratie van die groepen in de herkomstlanden.

1.2. Tussenkost van mevrouw Ann Brusseel

Mevrouw *Ann Brusseel* verklaart dat ook Open Vld zich kan terugvinden in de voorliggende mensenrechtennota.

Specifiek voor wat de Europese context betreft, wijst ze erop dat een aantal lidstaten de laatste jaren gestaag achteruit lijkt te gaan voor wat het respecteren van de mensenrechten betreft. Ze denkt daarbij onder andere aan het niet respecteren van de rechten van holi-bi's, de verregaande institutionele ingrepen in Hongarije en de problemen met de zigeunerbevolking in Roemenië en Bulgarije. Ook die discriminaties binnen Europa moet men durven aankaarten met de betrokken overheden. Het lid roept de Vlaamse Regering dan ook op hieraan de nodige aandacht te besteden in haar internationale contacten. Een en ander zou ook best gebeuren in samenwerking met de federale diplomatie.

Daarnaast verklaart mevrouw Brusseel de mening te zijn toegedaan dat het Vlaamse mensenrechtenbeleid zich niet enkel kan situeren in het internationale werkveld van Vlaanderen, maar ook ten volle aan bod moet kunnen komen in de intern-Vlaamse bevoegdheidssfeer. Zowel in de sectoren onderwijs als arbeid, als in het algemene kansenbeleid kan er nog heel wat verbeterd worden, onder andere voor etnische minderheden die momenteel kampen met een hoge schooluitval en een te lage arbeidsparticipatie. Het benaarstigen van concrete realisaties en het aan de dag leggen van de nodige kritische zinnen aanzien van het eigen beleid, zijn daarbij sleutelbegrippen. Onderwijs en arbeid zijn ook binnen Vlaanderen immers een fundamenteel recht.

1.3. Tussenkost van de heer Ludwig Caluwé

De heer *Ludwig Caluwé* acht het bestaan van het voorliggende document op zich al een betekenisvol en belangrijk feit. Het is in het verleden immers al te vaak voorgekomen dat Vlaanderen vanuit deze of gene hoek (vaak tamelijk onverwacht) allerhande kritiek te slikken kreeg en zijn beleid – of toch tenminste het beeld dat men had van zijn beleid – voorwerp zag worden van allerlei min of meer inderhaast opgestelde resoluties van transnationale gremia.

Met het onderhavige, goed uitgewerkte en stevig onderbouwde document kan aangetoond worden dat er in Vlaanderen en bij de Vlaamse Regering en de Vlaamse overheid wel degelijk een integrale visie en dito beleid inzake mensenrechten aanwezig is. Als Vlaanderen dus nogmaals – vanuit een of ander gremium – gevat zou worden door die thematiek, hoeft het zijn verdediging niet meer louter ad hoc te voeren, maar kan het hiernaar verwijzen. Veeleer dan overgeleverd te zijn aan incidenten die vanop internationaal niveau op ons afkomen, creëren we hiermee een eigen permanente toetssteen.

Afsluitend geeft de heer Caluwé nog mee dat het zijns inziens ook een goede zaak zou zijn mocht het Vlaams Parlement de eigen visie hierover insgelijks kunnen verankeren door als parlement de Europese grondrechten, onder de vorm van het Handvest, te kunnen onderschrijven. Maar vooralsnog blijft dit, zoals ook vermeld in de nota, een 'work in progress'.

1.4. Tussenkost van de heer Marc Hendrickx

De heer *Marc Hendrickx* verklaart zich volledig terug te kunnen vinden in de bemerkingen die hoger reeds geformuleerd werden door de heer Van Overmeire.

Aangaande het tweede luik van de tussenkomst van mevrouw Brusseel verwijst hij naar een discussie die zich nog maar een kleine week geleden heeft afgespeeld in de Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen over het al dan niet oprichten van een eigen Vlaams equivalent van het huidige Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding (CGKR), dat mogelijks eigen accenten zou kunnen leggen. Andere stemmen in deze discussie pleitten dan weer eerder voor een intrafederaal systeem.

Uit deze bijzonder interessante discussie onthoudt de heer Hendrickx echter vooral dat bij sommige mensen uit sommige politieke groeperingen toch wel duidelijk sprake is van een soort ‘pleinvrees’. Zijns inziens vormt de formulering van een eigen Vlaams mensenrechtenbeleid, waarvan de nu voorliggende nota de formele veruitwendiging is, het moment bij uitstek om werk te maken van een soort eigen CGKR. Dergelijke instantie zou mee een indicatie zijn voor de volgehouden aandacht die Vlaanderen wil besteden aan deze thematiek.

2. Antwoorden van de minister-president.

Minister-president *Kris Peeters* neemt akte van het feit dat de voorliggende nota grondig werd doorgenomen door de commissieleden en van het feit dat hij in ruime mate de goedkeuring van de commissie kan wegdragen.

Tevens stelt hij vast dat de tussenkomsten doorgaans eerder beschouwend van aard waren en dus niet zozeer bijkomende vragen bevatten. De enige uitzondering daarop is de vraag van de heer Van Overmeire met betrekking tot het intern-Belgische samenwerkingsakkoord dat nodig is om het in de nota vermelde ‘Optioneel Protocol bij het Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing’ integraal te kunnen uitvoeren. Dienaangaande kan hij meegeven dat federaal minister van Justitie, mevrouw Annemie Turtelboom, in dit dossier heel weldra de draad opnieuw zal opnemen. Nadere informatie over de stand van zaken in deze kwestie zal door zijn diensten worden verzameld, teneinde een en ander in bijlage bij dit verslag van deze bespreking te kunnen laten opnemen.

In een tweetal tussenkomsten, met name die van mevrouw Brusseel en die van de heer Van Overmeire, werd ook verwezen naar een zekere achteruitgang van de mensenrechtensituatie in bepaalde – van de Europese Unie deel uitmakende – landen van Oost-Europa. Die bezorgdheid is volgens de minister-president terecht. In de geest van voorliggende nota zal Vlaanderen de betrokken landen daarop dan ook blijven attenderen, telkenmale zich daarvoor een gepaste gelegenheid aanbiedt. Waar mogelijk zullen de betrokken landen tevens gestimuleerd worden om blijvend werk te maken van een en ander. Een verder afglijden van de toestand dient alleszins voorkomen te worden.

Met betrekking tot de door de heer Caluwé aangehaalde thematiek, werden in het verleden insgelijks al diverse pogingen ondernomen om tot een initiatief in die zin te komen. Dat – in het licht van het Europees Handvest – onze Grondwet, de bijzondere wetten, onze decreten enzovoort eens onder de loep genomen zouden moeten kunnen worden, is iets waarvoor de minister-president reeds lang pleit. De explicitering van een en ander lijkt alleszins nuttig. Of we op die piste zullen kunnen landen zal mogelijks de volgende weken of maanden kunnen blijken.

Voor het overige heeft de minister-president goed akte genomen van de verschillende tussenkomsten en hun teneur. Hij spreekt daarbij nogmaals zijn appreciatie uit voor de positieve manier waarop deze nota, over meerderheid en oppositie heen, werd ontvangen. Afsluitend bevestigt hij tevens dat de Vlaamse overheid onverdroten verder werk zal maken van het in deze uitgestippelde beleid.

Frank CREYELMAN,
voorzitter

Karim VAN OVERMEIRE,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

CGKR	Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding
DEIO	duurzaam en ethisch internationaal ondernemen
EU	Europese Unie
IAO	Internationale Arbeidsorganisatie
UNICEF	United Nations Children's Fund

BIJLAGE

Stand van zaken voor het intra-Belgisch samenwerkingsakkoord tot uitvoering van het optioneel protocol bij het verdrag tegen foltering

Na de lange periode van regeringsvorming op federaal niveau drukte de federale minister van Justitie begin dit jaar de hoop uit om dit proces opnieuw op de rails te zetten. De FOD Justitie lichtte ons in dat het proces momenteel stil ligt en er nog geen datum voor een nieuwe vergadering kon worden vastgelegd. Gelet op het engagement dat werd aangegaan in het kader van de Universele Periodieke Evaluatie om snel tot ratificatie van het optionele protocol over te gaan en de nakende rapportering over de naleving van het verdrag tegen foltering zelf, is het evenwel ondenkbaar dat dit op de lange baan wordt geschoven.

Het voorlopige uitblijven van een samenwerkingsakkoord betekent evenwel niet dat het optioneel protocol op zich niet rijp zou zijn voor voorlegging aan het Vlaams Parlement, zoals intussen ook al gebeurde (zie: *Parl. St.* VI. Parl. 2011-12, nr. 1574/1). De Duitstalige Gemeenschap nam overigens ook al een instemmingsdecreet aan op 25 mei 2009. Dit stelt geen enkel probleem: enerzijds vloeit uit artikel 17 van het optionele protocol voort dat dit mechanisme uiterlijk één jaar na de inwerkingtreding van het protocol voor België (dus dertien maanden na de neerlegging van de Belgische ratificatie-oorkonde bij de Verenigde Naties) moet bestaan, en anderzijds zal ook het betrokken samenwerkingsakkoord op zich, met toepassing van art. 92bis, §1, BWHI, ter instemming aan het Vlaams Parlement worden voorgelegd, aangezien het betrekking heeft op de fundamentele rechten (onder meer gegarandeerd door art. 12 en 22bis van de Grondwet) die bij decreet moeten worden gegarandeerd en het mogelijkerwijze ook de Vlaamse Gemeenschap (financieel) kan bezwaren.